

venster op beeld en geluid

Nummer 11 2019
Nederland € 6,10 België € 6,70

COVER

LIMETREE BRIDGE & NETWORK
KLEIN EN HEEL FIJN

RECENSIE

ELAC ALCHEMY PPA2
NELSON PASS INT-25
ZESTO EROS 300 EN LETO 1.5

VERSLAG

DALI BENELUX LINE-UP 2020
LOOK & LISTEN LINE-UP 2020
MORE MUSIC LINE-UP 2020
SAVOR AUDIO LINE-UP 2020

NABESCHOUWING

POULISSEN JUBILEUM SHOW
XFI PREMIUM AUDIO SHOW 2019

VOORBESCHOUWING

AUDIO SHOW iEAR' 2019
NEW MUSIC BRUSSELS 2019
THE HIFI SHOW 2019

HVT IS EEN UITGAVE VAN:

BMG Home B.V.
Kerkenbos 10-15c
6546 BB Nijmegen
Tel: 024 - 760 06 60

HOOFDREDACTIE

Ernst Neve
ernst@hifivideotest.nl

EINDREDACTIE

John van der Veer

MEDEWERKERS

Laurens van Aggelen, Kilian Bakker, Marnix Bosman, Menno Bonnema, Jan Didden, Berry Ebben, Alvin Gold (GB), Johan de Groot, Sander van der Heide, Edouard Hendrix (B), John Hilhorst, Ken Kessler (GB), Adrianus Koster, Ivo Kroone, Jan Libbenga, Ward Maas, Michel van Meersbergen, Mabel Neve, John Nieuwenhuis, Bert Oling, Hans Pol, Christiaan Punter, Henk Schutten, Dick Steffens, John van der Veer, Nico de Vries, Anita Neve Fotografie

VORMGEVING

Sandra Elzinga, BMG, Nijmegen
Cover: Ernst Neve

UITGEVER

Ralph Brinkman
ralph@brinkmanmediagroup.nl

ABONNEMENTEN EN LEZERSERVICE

Jaarabonnement (11 nummers) € 57,50 België € 65,00. Prijzen andere landen op aanvraag.
Het abonnement kan elk gewenst moment ingaan en loopt voor minimaal één jaar. Na het eerste abonnementsjaar wordt het abonnement automatisch elke drie maanden stilzwijgend verlengd.
Aanmelden kan via de aanbieding in deze HVT of via e-mail. Eventuele welkomstgeschenken ontvangt u na betaling van het abonnementsgeld. Abonnementen dienen uiterlijk twee maanden voor afloop van de abonnementsperiode schriftelijk (per mail of per post) te worden opgezegd. U ontvangt uiterlijk binnen drie weken een schriftelijke bevestiging van uw opzegging. Adreswijzigingen dienen schriftelijk te worden doorgegeven. Abonnementenservice: Per E-Mail: abonnement@brinkmanmediagroup.nl Per Post: HVT, abonnementenservice, Kerkenbos 1015c, 6546 BB Nijmegen

DISTRIBUTIE

Betapress, Gilze
Imapress, Gilze

47e jaargang nummer 11 • november 2019
Verschijnt 11 keer per jaar

© Copyright 2019

Het auteursrecht op de redactionele inhoud van dit tijdschrift wordt voorbehouden. Vermenigvuldiging en/of openbaarmaking van het blad of gedeelten daarvan op welke wijze dan ook zonder schriftelijke toestemming van de directie is verboden. Alhoewel de inhoud van dit tijdschrift met uiterste zorgvuldigheid wordt samengesteld, is de directie niet aansprakelijk voor eventuele (zet)fouten en/of schade die daarvan direct of indirect het gevolg zou kunnen zijn.

Rabobank: 0107673274
IBAN: NL96RABO0107673274
BIC: RABONL2U

KVK: 58695486

ISSN:1567-696X

Waarin opgenomen:

NIET LANGER IN SPANNING!

Het eerste deel van het testverslag van het ELAC Alchemy Trio sloot ik af met de Cliffhanger: "Beste Bert, hoe zit het met die phonovoorversterker PPA-2 en klinkt het een beetje?" Om maar met de deur in huis te vallen, Peter Madnick c.s. heeft met de ELAC Alchemy PPA-2 phonovoorversterker iets heel bijzonders op de markt gebracht. Kunst zul je zeggen, alles wat nieuw is, is toch altijd bijzonder, of niet dan? Nee, want deze ELAC Alchemy heeft een aantal eigenschappen die we nog niet tegen zijn gekomen in het toch bepaald niet bescheiden aanbod van losse phonovoorversterkers. Kortom, beste Bert, vertel, houd ons niet langer in spanning... Ik begin dan ook niet met een beschrijving van wat er in de kast zit, maar met de functionaliteit.

Wat kan ik er als enthousiaste muzikliefhebber met het neusje van de zalm op draaitafel en element gebied en een stevige collectie vinyl allemaal mee? Allereerst heel praktisch. Je kunt twee draaitafels tegelijk aansluiten. Ik ken een behoorlijk aantal vinylfhebbers dat twee draaitafels gebruikt. Bijvoorbeeld één exemplaar – een snelstartende directdrive met een goed MM-element voor 45 toeren materiaal. Een andere draaitafel – vaak een hoogwaardige snaaraandrijver met dito MC element – wordt gebruikt voor de meer audiofiele kant van de platencollectie. Wat is het dan heerlijk dat je die ingangen, MM en MC, met individueel in te stellen parameters gewoon gecombineerd kunt gebruiken. Geen kabeltjes wisselen, geen parameters veranderen. Boverdien: voor MC is de afsluitweerstand traploos af te regelen per kanaal – van 5 Ohm tot 999 Ohm. Een en ander is perfect afleesbaar op het LCD display. Je kunt de versterkingsfactor instellen, er is een goed bruikbaar rumble filter en een mono-stereo schakelaar. En als dat alles nog niet genoeg is, naast de cinch-phono ingang zien we een niet zo vaak voorkomende gebalanceerde (XLR) ingang. De laatste is vooral bedoeld voor het optimaal versterken van MC elementen. Leuk detail nog: naast de phono-ingangen vinden we twee aardaansluitingen. Eén is bedoeld voor de chassisverbinding voor draaitafels met een losse aarddraad, de ander is een pure massaverbinding als de XLR ingangen gebruikt worden. Vanzelfsprekend is er naast een cinch uitgang ook een gebalanceerde uitgang, want de PPA-2 is geheel gebalanceerd opgebouwd.

Wat zit erin dan?

De binnenkant is voor de technische geïnteresseerden onder ons een heel bijzondere. Naast de royale lineaire voeding zien we een ruim opgezette print met op veel strategische plekken extra super lownoise actieve en passieve ont koppeling, goed afgeschermd van de voeding. Leuk detail: de logicaschakelingen die nodig zijn voor de besturing van de diverse signaalwegen worden uitgeschakeld als de interne verbinding

gemaakt is. De afwezigheid van standaard opamps is voor iedere enigszins ingewijde een opvallend gegeven. De schakeling is geheel discreet gebaseerd op een gebalanceerde FET topologie met een DC-servo die de uitgangstrap controleert en vrijwaart van gelijkstroom. Voor de RIAA correctie wordt gebruik gemaakt van zeer precieze geselecteerde gemetalliseerde polypropyleen condensatoren en metaalfilm weerstanden met een tolerantie van 0,1%. Voor de interne signaalverbindingen wordt gebruik gemaakt van gasdichte goudcontact relais. Leuk toetje voor de gebruikers van een moderne ELAC Miracord 90 draaitafel: deze kan vanuit de royale voeding van de PPA-2 perfect gevoed worden. Kortom: de ELAC Alchemy PPA-2 is ook schakelingstechnisch een bijzonder product. Maar allemaal mooi, beste Bert, maar wat levert dit moois dan gehoormatig allemaal op?

In gebruik en luisteren

Het opbouwen en installeren van de complete set was geen inspannende of moeilijke klus dankzij de uitstekende handleidingen voor het ELAC Alchemy Trio. De complete set was relatief snel op temperatuur – het zgn. inspelen was niet nodig omdat de set al een stevig reizend leven bij diverse dealers en collega's achter de rug had. Hoewel de afstandsbediening relatief simpel was en nog wacht op wat toegevoegde functies, verliep het luisterwerk vanaf de luisterpositie heel plezierig. Ik had zoveel mogelijk bronnen op de set aangesloten: 2 draaitafels, één via de cinch ingang, de andere via de XLR ingang. De XLR uitgangen waren verbonden met de analoge XLR lijningangen op de DDP-2 voorversterker/streamer/DAC.

Analoog blijft analoog

Voor de muzikliefhebber die graag de puntjes op de i zet als het om een analoge bron gaat, kan ik melden dat in de DDP-2 de analoge bronnen niet worden gedigitaliseerd maar volledig analoog naar de uitgang worden gevoerd met een discrete schakeling die erg lijkt op die van de PPA-2 versterkerblokken.

Andere apparatuur aangesloten op de ELAC Alchemy DDP-2: een Humax PVR kwam binnen via de optische ingang. Mijn CD-loopwerk via de AES/EBU XLR ingang en mijn digitale bronnengroep – o.a. DAT recorder/MD recorder/SD recorder via de cinch S/PDIF ingang. Op zich heeft de DDP-2 een I2S poort, maar ik had geen passende kabel om hem te verbinden met mijn van I2S voorziene Metrum Acoustics Ambre netwerkadapter. I2S kent nu eenmaal geen standaardisatie. Het moge duidelijk zijn dat ik de DDP2 via een ethernetkabel heb aangesloten op mijn netwerk, omdat ik me de omgang met HiRes content via Roon (de DDP-2 is een Roon Endpoint) niet wilde laten ontgaan. De DPA-2 eindversterker was via 2 XLR interlinks verbonden met de DDP-2, die duidelijk functioneerde als kloppend hart van de set.

Het leek mij en mijn medelisteraars zinvol om tijdens de luisterexercities eens aandacht te besteden aan de kwaliteiten van diverse bronnen. Niet om nu weer een afgesloten discussie over analoog versus digitaal op gang te brengen, maar gewoon eens te luisteren naar de individuele kwaliteiten van die bronnen. Want als je zo'n perfect neutraal doorgeefluik hebt als het ELAC Alchemy Trio leidt dat, buiten het gewone luisterwerk om, tot de vraag: hoe belangrijk zijn nu eigenlijk de eventuele verschillen voor je muziekgenoege. We hadden daarvoor een tweetal muziekproducties ter beschikking die we zowel op LP, CD en HiRes download beschikbaar hadden. Van de Amerikaanse jazzangeres Youn Sun Nah hadden we het Album Lento op het label ACT beschikbaar. Van onze eigen vaderlandse Douwe Eisenga was de solopiano productie For Mattia op het label TRPTK klaar voor gebruik in al de genoemde formaten.

We zijn begonnen met Youn Sun Nah. Wat meteen opvalt bij deze mooie ACT productie is dat de mengtafel en bijbehorende randapparatuur een grote rol in deze productie hebben gespeeld. Daar is niks mis mee overigens, maar een hoogoplossende keten als die we onderhanden hebben via mijn Quad ESL2805 luidsprekers laat vanuit de 24bit 96khz

Master perfect horen hoe er bijvoorbeeld ruimte is ingevoegd rondom de stem, hoe de dynamiek enigszins is begrensd en de ondersteunende instrumenten hun plaats in het stereobeeld hebben gekregen. De CD klonk daarom zeker niet echt minder, temeer daar een analyse van het spectrum ons achteraf liet zien, dat we in feite met een 44khz productie te maken hadden die met upsampling naar HiRes was getild.

Over upsampling gesproken: dankzij de interne upsampling faciliteit (naar een DSD signaalstroom) in de DDP-2 kwam er gehoormatig nog een heel verrassende subjectieve gehoormatige ervaring boven water. Men vond de CD met DSD upsampling beter. De LP, heel mooi geperst, werd door iedereen als winnaar uitgeroepen. Niet zo gek natuurlijk omdat de beperkte techniek van de LP behoorlijk wat compromissen in het geluidsbeeld opleveren die de nare randjes van de productie enigszins verdekken. De verschillen hier werden vooral teruggevoerd op de verschillende elementen die in de twee draaitafels werden gebruikt: – een Clearaudio Symphony in de draaitafel met cinch aansluiting,

FEEESTJE

WIE JARIG IS TRAKTEERT! SCAN DE CODE!

BOTMAN

SOUND & VISION

VISIT WWW.BOTMAN.COM

een ZYX Yatra100 in de draaitafel met een gebalanceerde uitgang. De laatste was duidelijk preciezer, met een zwartere en stillere achtergrond.

De resultaten met de solopiano productie For Mattia van Douwe Eisenga leverden weer andere verrassingen op. Absolute winnaar was een DXD kopie (download) van de TRPTK mastertape. De vleugel staat heel mooi en natuurlijk in de ruimte. De bescheiden dynamiek wordt nergens begrensd, de toon en intonatie van de vleugel verraden een heel goede stemmer. De CD legt het hier duidelijk af tegen de master tape ook nadat we de DSD upsampling in werking hadden gezet. Niet verrassend, maar ook hier werd de LP

met name via de gebalanceerde ZYX Yatra R100 als een heel plezierige bron ervaren. Natuurlijk was er sprake van enige verdekking van detail, een wat ingesnoerd stereobeeld dat dankzij de veel kleinere kanaalscheiding wel meer diepte kreeg.

We hebben verder ongelooflijk veel plezier beleefd aan de uitgebreide faciliteiten van het ELAC Alchemy trio. Een recente digitale radio (Humax/Ziggo/MP2 384kbps) opname van ons vaderlandse Concertgebouworkest kreeg dankzij de upsampling faciliteit van de DDP-2 een bepaalde vloeïendheid die iedereen verraste. En de eindversterker DPA-2 dan? Hij ploegde voort, trok zich niks aan van wat voor dynamiekexplosies ook: verfijnd als het kon, stevig controlerend als het moest. Dan te bedenken dat we nog maar één exemplaar in gebruik hadden. Als mono-eindversterkers zijn er bij mijn weten geen luidsprekers te bedenken die ze niet aan de praat zouden kunnen krijgen.

Voor wie

Een bekende vraag met in dit geval een recht-toe-recht-aan antwoord. Voor een heel grote groep muzikliefhebbers die vanuit een bovenmodale muziekinstallatie uit de 80-er of 90-er jaren op zoek zijn naar een stap vooruit, zowel klankmatig als technologisch. Hij/zij heeft een grote platen- en CD collectie, heeft de eerste stappen op streaming gebied al gezet, maar wil onbeperkt via Roon genieten van HiRes DXD/DSD/Flac downloads. De ELAC Audio Alchemy set kan in alle opzichten perfect aan hun verlangens voldoen. Wat de ELAC Alchemy PPA-2 phonovoorversterker betreft: dit is echt een geheimtip voor D'Oprechte Vinylist....

Meer informatie op de website van importeur www.servi-q.nl

ELAC Alchemy PPA-2 phonovoorversterker
fabrikant: ELAC
importeur: Servi-Q
prijs PPA-2: € 998

